

„LIPKA“, Zariadenie sociálnych služieb Lipová

941 02 Lipová č. 474

JUDr. Zuzana Stavrovská
Komisárka pre osoby
so zdravotným postihnutím
Račianska 153
831 54 Bratislava

Úrad komisárky pre osoby so zdravotným postihnutím	
831 54 Bratislava 35, Račianska 153	
E-mail:	zuzana.stavrovská@lipka.sk
C. do vysielania:	12.08.2019
Došlo dňa:	12. 08. 2019
RE168903253SK	
Osoba:	☒ Poštou ☐ Inak
Priechy:	☒ Vyberavajúca ☐ Podpis

Č.j. 948/Tn/2019

Lipová, 25.7.2019

VEC: Stanovisko k výsledkom monitoringu a prijaté opatrenia na skvalitnenie poskytovaných sociálnych služieb v „LIPKA“, Zariadenie sociálnych služieb Lipová.

Vážená pani komisárka pre osoby so zdravotným postihnutím,

v prvom rade sa chcem podakovať Vám, ako i povereným zamestnancom Úradu komisárky pre osoby so zdravotným postihnutím Mgr. Eve Megovej a JUDr. PhDr. Ivone Kardianovej za korektný a trpežlivý prístup počas výkonu monitoringu v Lipovej ku všetkým osloveným a kontaktovaným prijímateľom sociálnych služieb, ako i ku všetkým zamestnancom „LIPKY“, Zariadenia sociálnych služieb (ZSS) Lipová. Spôsob komunikácie určite napomohol obom stranám k čo najpresnejšiemu zmapovaniu či už vonkajšieho, vnútorného vybavenia a zabezpečenia objektov, prevádzkových priestorov, spoločenských a spoločných priestorov, ako i spální prijímateľov sociálnych služieb. Dal verný obraz o atmosfére, komunikácii i vzťahoch medzi prijímateľmi sociálnych služieb (PSS) a zamestnancami zariadenia, ako i úzkemu napojeniu našich PSS na miestnu „Lipovskú“ komunitu i prepojenia do susedných obcí a miest.

Skutočnosti skonštatované v prvej časti Vašich zistení „Všeobecné informácie“ nás potešili a povzbudili, lebo sú v „LIPKE“ aplikované už dve desaťročia, čo sformovalo postoje, správanie i ciele do budúcnosti, či už u prijímateľov sociálnej služby, ako i u zamestnancov. Myslíme si, že práve i z tohto dôvodu sme boli vybraní do pilotného národného projektu: Podpora deinštitucionalizácie a transformácie systému sociálnych služieb. Následne v priebehu roku 2019 sme podali žiadosť a boli zapojení do Národného projektu Deinštitucionalizácie zariadení sociálnych služieb – Podpora transformačných tímov (NP DI PTT), ktorý sa v súčasnosti začína a v dňoch 2. a 3. 7.2019 bol poverenými pracovníkmi vykonaný monitoring hodnotenia pripravenosti „LIPKY“ Zariadenia sociálnych služieb Lipová. Cieľom hodnotenia bolo analyzovať pripravenosť zariadenia sociálnych služieb v NP DI PTT na proces deinštitucionalizácie, v kontexte vybraných článkov Dohovoru o právach osôb so zdravotným postihnutím.

Uvedomovanie si tohto faktu nás viedlo k rozhodnutiu, že už pripravené a spracované opatrenia k zlepšeniu celkového poskytovania sociálnych služieb v zmysle Vašich odporúčaní prijmem v snahe skoordinovať ich až po oboznámení sa so správou vyššie menovaných hodnotiteľov. Žiaľ, dňa 25.7.2019 sme boli Mgr. Zuzanou Marošiovou, regionálou koordinátorkou, konzultantkou pre Nitriansky samosprávny kraj NP DI PTT informovaní, že hodnotenie „LIPKA“ neprebehne ako u ZSS „V kaštieli“ Horné Obdokovce a ZSS „Dunaj“ Kováčov v mesiaci august 2019, ale až v priebehu mesiaca september 2019, s čím sme pôvodne nepočítali.

Touto cestou sa chcem ospravedlniť za nenaplnenie Vami zadaného termínu predloženia správy, ale viedla nás k tomu iba snaha prijať čo najúčinnejšie opatrenia, skoordinované i s ďalšími úlohami organizácie.

Za pochopenie ešte raz d'akujem.

Od monitoringu uskutočneného v našom zariadení sociálnych služieb dňa 12.11.2018 sme samozrejme pokračovali v plnení cieľov organizácie smerujúcich ku skvalitneniu celkových služieb pre prijímateľov sociálnych služieb, i so zreteľom na Vami zistené a prezentované odporúčania pri prvotnom oboznámení sa so zisteniami monitoringu.

Dovoľte nám, aby sme Vás v tejto časti správy informovali o už dosiahnutých cieľoch a výsledkoch v našom ZSS, v ktorých ste nás podporili v časti „pozitívne zistenia“, ale i o tých, ktoré ste nám pri prvotnom ústnom hodnotení odporučili a organizácia ich dokázala z hľadiska časového, finančného a organizačného zabezpečiť v čo najkratšom možnom a efektívnom termíne.

Vami spracovaná druhá časť monitorovacej správy – pozitívne zistenia – nám dennodenne pomáha pri motivácii pri práci s našimi prijímateľmi a vytváraniu si stále nových a nových cieľov a z nich vyplývajúcich úloh k práci s občanmi so zdravotným postihnutím. S cieľom informovať Vás o ďalšom pozitívnom napredovaní v organizácii a neustálom posúvaní sa vpred v zmysle „Vízií organizácie“ stručne popíšeme v štruktúre Vami prijatého hodnotenia prácu v ZSS od Vašej návštevy po súčasnosť.

Zamestnávanie prijímateľov sociálnych služieb v našom zariadení prostredníctvom aktívnych nástrojov trhu práce sprostredkovávaných Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny (ÚPSVaR) je už neodmysliteľnou súčasťou prevádzky. V prvom polroku r. 2019 sme spracovali ďalšie 4 projekty, ktorých cieľom bolo aktívne zapojiť do platenej pracovnej činnosti ďalších PSS v prevádzke nášho zariadenia. V priebehu tohto polroku sme zamestnávali 11 PSS v prevádzke ZSS, so zameraním hlavne na:

- údržbu areálovej zelene, vychádzkových plôch, relaxačných altánkov a ihrísk
- pestovateľské a sadovnícke práce v skleníku priľahlej záhrade a sade ovocných drevín
- upratovacie práce v spoločných priestoroch ZSS, na ihriskách a oddychových zónach areálu
- pomocné práce v práčovni a sušiarni ZSS, obsluha špeciálnych mangľovacích zariadení s vysokou mierou bezpečnosti pri práci odporúčaných do takýchto prevádzok.

Ďalším cieľom ZSS je zamestnávanie PSS mimo prevádzky ZSS v zmysle pripravovanej transformácie poskytovania sociálnych služieb. V porovnaní s monitorovaným obdobím sa nám podarilo posunúť i v tejto oblasti a jeden PSS pracuje na Obecnom úrade Lipová v rámci údržby verejnej zelene a separácie druhotných surovín.

Samozrejme pracovné aktivity v prevádzke ZSS i v areáli sú zabezpečené i pre ďalších PSS v rámci skupinovej práce inštruktorov sociálnej rehabilitácie a ponuke voľnočasových aktivít pre PSS, čím zabezpečujeme ďalší rozvoj, upevňovanie a hlavne už viacročné pravidelné zamestnávanie našich obyvateľov.

Dopestované produkty zo skleníka, záhrady, sadu sa i nadalej prirodzene spracovávajú a spotrebovávajú PSS v prevádzke dvoch tréningových kuchyniek. Rozšírili sme i sortiment pripravovaných pokrmov a ich prípravu sme zdokumentovali v obrázkovej knihe receptúr pre PSS. Prevádzku oživili i ďalšie piktogramy, uľahčujúce vedenie PSS k správnym pracovným návykom. Do práce v kuchynkách sú zapojení ďalší PSS. V priebehu polroka sa pripravovali a plánujeme zvýšiť počet PSS, stravujúcich sa v centrálnej jedálni a pripravený je i systém využívania jedálne na stravovanie PSS v čo najvyššej miere počas celého dňa. Týmto docielime ďalšie priblíženie rytmu života PSS k prirodzenému rodinnému spôsobu trávenia dňa a napĺňaniu jednotlivých životných potrieb.

Vnútorné ale už i vonkajšie priestory zariadenia sú systematicky skrášľované a upravované v čo najširšej miere výrobkami a dekoratívnymi predmetmi vytvorenými PSS, ku ktorým samozrejme následne majú vzťah. V jarnom období PSS samostatne upravili a vysadili okrasnými rastlinami oddychové zóny i zóny pri jednotlivých športoviskách, vybudovaných v areáli ZSS. Spoločné a ubytovacie priestory ZSS boli dovybavené dvomi suchými bazénmi pre ľahšie mobilných, relaxačnými kreslami a ďalšími interaktívnymi pomôckami a motivujúcimi predmetmi v izbách PSS.

S cieľom zlepšiť i hygienické podmienky v ZSS bolo pri terapeutických miestnostiach kompletne zrekonštruované sociálne zariadenie pre PSS od výkonu monitoringu, v kúpeľni pre ľahšie mobilných PSS bola vymenená vaňa za špeciálnu vaňu s priamym bezbariérovým vstupom do nej (patent z Rakúska), ktorá sa veľmi osvedčila u ľahšie mobilných PSS a napomohla k ich ďalšej samostatnosti pri sebaobslužných činnostiach.

Ako uvádzate v bode 5., časti B, zariadenie má vyčlenené a vybavené miestnosti na pracovné terapie, relaxačno-terapeutickú snoozelen miestnosť a v prvom polroku roku 2019 z pôvodného skladu ošatenia vybudovalo rekonštrukciou ďalšiu terapeutickú miestnosť, zameranú špeciálne na muzikoterapiu. O sociálnu rehabilitáciu, výchovnú a výchovno-záujmovú činnosť PSS sa organizačne starajú 2 inštruktorky sociálnej rehabilitácie, 1 výchovávateľka, 1 psychológ a od 1.2.2019 i špeciálny pedagóg so zameraním na pedagogiku mentálne postihnutých. Od 1.1.2019 nám bol vďaka zriaďovateľovi zvýšený stav zamestnancov o 1 pracovné miesto, ktoré bolo obsadené vyššie uvádzaným pracovníkom. Ďalej s cieľom rozšíriť a skvalitniť ponuku činností pre PSS sme upravili i harmonogram dňa inštruktora sociálnej rehabilitácie a predĺžili čas práce s PSS pod odborným vedením terapeutických pracovníkov až do 17.15 hod., každý druhý pracovný týždeň.

Podpora voľnočasových aktivít, tvorivosti, samostatnosti pri výbere činností ale i zameranie na rozvoj všeestranných športových aktivít u našich PSS je dlhodobo napĺňaný cieľ. Prevažná časť klientely sú chlapci a muži a táto ponuka aktivít je pre nich obzvlášť atraktívna a z hľadiska psychomotorického vývinu i prirodzene preferovaná. Budovanie nových a obnova už existujúcich ihrísk je cieľavedomá s využitím systematicky upravovaného priľahlého areálu ZSS. V jarnom období sa obnovili športoviská, využívané predovšetkým na nácvik 5 disciplín celokrajskej športovej olympiády, každoročne organizovanej Odborom sociálnych vecí Úradu Nitrianskeho samosprávneho kraja, ako aj športové priestory pre hru basketbal. Pôvodné ihriská na futbal, stolný tenis, hádzanú a hru boccia, sú stále udržiavané a v prevádzke. V rámci spolupráce s miestnou Základnou školou (ZŠ) v Lipovej a Obecným úradom, do ponuky ihrísk

pre PSS mimo futbalového štadióna pribudlo i nové ihrisko, vybudované pri ZŠ na hru flórbal a iné športové aktivity na licencovanom polyfunkčnom ihrisku.

Mimo primeranej podpory samorozhodovania pri výbere voľnočasových aktivít i naďalej podporujeme maximálne sabarozhodovanie v úprave a výzdobe izieb PSS. Dlhodobo vedieme PSS a pokračujeme vo vytváraní priestoru pre PSS k možnosti úpravy a samostatného upratovaniach svojich izieb a ich vybavenia. Táto naša podpora sa odzrkadľuje v útulnosti a jedinečnosti izieb, ako ste i Vy vyzdvihli. Žiaľ, v tejto oblasti sme limitovaní existujúcimi priestormi a ich obsadenosťou.

Ako sami konštatujete v časti 8/B zariadenie sa nepripravuje na transformáciu a plnenie nových úloh vyplývajúcich z kvalitného poskytovania soc. služieb iba prípravou PSS a personálu, ale i investovaním do hnuteľných vecí, využiteľných i v budúcnosti v nových, alebo staronových objektoch ZSS. S porozumením a maximálnou podporou zriaďovateľa bolo v našom zariadení investované do nákupu nového motorového vozidla Škoda Fabia, vhodného i na prepravu stravy v predchádzajúcom období, taktiež do rôzneho strojného vybavenia na údržbu areálov objektov (traktorová kosačka, žacia a vyzínacie stroje, atď.). V tomto roku s finančnou podporou zriaďovateľa a cez projekt schválený MPSVaR bude do SS zakúpených 10 nových polohovacích lôžok, 2 suché bazény a relaxačné kreslá. V súčasnosti prebieha verejné obstarávanie (VO) na predmet zákazky.

V minulosti zakúpené 9 miestne motorové vozidlo Peugeot našim PSS umožňuje pravidelne a systematicky sa zúčastňovať rôznych kultúrno-spoločenských a športových aktivít v priebehu celého roka, čo u PSS upevňuje už vytvorené spoločenské a sociálne väzby na blízku i vzdialenejšiu komunitu, ako aj na svojich priateľov a známych v iných ZSS. V priebehu prvého polroka 2019 sa PSS z nášho zariadenia zúčastnili spoločných kultúrnych alebo športových podujatí s PSS z iných zariadení alebo spoluobčanmi v Krškanoch, Leviciach, Mani, Kozárovciach, Horných Obdokovciach, Klasove, Nových Zámkoch v Lipovej, atď. Samotné zariadenie organizovalo za účasti PSS zo spolupracujúcich zariadení od januára tvorivé dielničky so zameraním na využitie prírodnín, vitanie jari, karneval s tanečnou zábavou, vystúpenie skupiny „LIPOVČANKA“ z obce s tanečnou zábavou v spoločných priestoroch ZSS, deň zeme s brigádou v areáli ZSS za účasti zamestnancov, PSS, občanov z obce a hudobným sprievodom „LIPOVČANKY“, atď. Pre PSS sme organizovali jednodňové výlety do Topoľčianok, Levíc – Hrad a okolie, návštevu kina v Nových Zámkoch, výstavy v stredisku kultúry s odborným výkladom a obrazovou prezentáciou, atď.

Čulý spoločenský ruch mimo návštev príbuzných a „krstných mám“ z charity Komjatice, Černíka, nám zabezpečujú i pravidelné každonedeľné dobrovoľnícke vystúpenia „Heligónkárky z Lipovej“, spojené so spoločným spevom s PSS, návštevy miestneho kňaza, detí zo ZŠ, zamestnancov obecného úradu, ako i členov miestnej organizácie Slovenského zväzu záhradkárov i Predsedu celoslovenského zväzu záhradkárov a zástupcov rôznych sponzorských organizácií.

V apríli 2019 boli slávnostne prijatí 5 PSS z „LIPKY“ za členov miestnej organizácie Slovenského zväzu záhradkárov a pravidelne sa zúčastňujú rôznych podujatí organizovaných záhradkármi i obcou. Všetky tieto i ďalšie aktivity nám pomáhajú pri socializácii našich PSS a ich akceptácii v komunite.

Mimo zabezpečovaných pravidelných prehliadok u všeobecných i odborných lekárov sa nám za polrok podarilo prostredníctvom zdravotných poisťovní obstaráť bezplatne pre šiestich PSS invalidné vozíky a iné kompenzačné pomôcky.

Prijímateľia sociálnych služieb v „LIPKE“ ZSS Lipová sú prirodzene aktívne zapojení do prevádzky a bežného chodu života zariadenia a života v miestnej komunite. Uvedené nám

uľahčuje integráciu PSS do komunity i podstatnou mierou skvalitňuje celkový kultúrno-spoločenský život našich občanov.

Oblasti na zlepšenie.

V uvádzanej časti monitorovacej správy v dvoch bodoch sú obsiahnuté zásadné limity, vyplývajúce z architektonických možností využívaných objektov. V uvádzaných bodoch sú načrtnuté i odporúčané riešenia situácie, za ktoré sme vďační a dôsledne ich budeme zohľadňovať v plánoch ďalšieho rozvoja zariadenia.

Monitoring odborných zamestnancov Úradu komisárky pre osoby so zdravotným postihnutím dňa 12.11.2018 bol pre celú organizáciu výrazným impulzom v snahe zlepšovať sa vo všetkých oblastiach poskytovaných služieb. Prezentované odborné zistenia, rady, odporúčania už počas prvotného oboznámenia dňa 12.12.2018, nás viedli k cielenému prijatiu a napĺňaniu úloh smerujúcich k ďalšiemu napredovaniu organizácie.

Preto si dovolíme v tejto oblasti čo najobjektívnejšie popísť súčasný stav po naplnení plánovaných úloh v priebehu 8 mesiacov i súčasných východísk pred prijatím opatrení.

Ako som informoval, už počas monitoringu zriaďovateľ zariadenia sociálnych služieb – Nitriansky samosprávny kraj (NSK), ako i Úrad Nitrianskeho samosprávneho kraja (ÚNSK) a odbor sociálnych vecí ÚNSK sú nám v maximálnej miere nápomocní pri riešení aktuálnych problémov v poskytovaní soc. služieb, vyplývajúcich predovšetkým z existujúceho stavu budov, ich architektúry a dispozičných riešení v jednotlivých prevádzkach a ubytovacích miestnostiach.

Investičný zámer z r. 2018 bol v plnej miere zrealizovaný v prvom polroku 2019 a na 30.7.2019 je naplánované odovzdanie staveniska do prevádzky. V zmysle tohto zámeru bola zrealizovaná celková oprava strešnej krytiny a príslušných náterov na ubytovacej budove ZSS a kompletná výmena strešných okien v spálni PSS a spoločných priestoroch. Strešné okná zabezpečujú vetranie objektu, sú vybavené sietkami proti hmyzu, roletami, novým izolačným olemovaním a sú ľahko ovládateľné. Všetko skvalitňuje ubytovacie podmienky PSS a pracovné prostredie zamestnancov.

Obdobne prebehla celková oprava strešnej krytiny a príslušných náterov na hospodárskej budove ZSS a vymenené boli všetky okná na 1. poschodí objektu vo výchovných a terapeutických miestnostiach, sociálnych a spoločenských, ako i administratívnych miestnostiach. V rámci týchto opráv budov bolo len v r. 2019 preinvestovaných 57.469,52 EUR.

V mesiaci december 2018 a prvom štvrtroku 2019 bolo z bežných prostriedkov na údržbu a opravy zrealizované vybudovanie 1 novej spálne pre dvoch PSS, čím sa zvýšila celková podlahová plocha v spálňach PSS. Stavebne bola rozčlenená ďalšia izba PSS a vytvorené dve spálne pre troch PSS so zníženými stropmi, zútulňujúcimi prostredie. Znížené stropy boli vybudované i v ďalších dvoch miestnostiach ubytovacej budovy, čo zlepší pôvodnú kvalitu bývania i tepelný komfort v uvedených priestoroch.

I napriek tomu, že od roku 2012 je „LIPKA“ zapojená do pilotného projektu transformácie sociálnych služieb v rámci procesu deinštitucionalizácie, je vďaka zriaďovateľovi NSK neustále i finančne podporovaná v systematickom skvalitňovaní materiálno-technickej základnej zariadenia s tým, že v týchto rokoch sa prioritne investovalo do hnuteľných vecí slúžiacich PSS a potrebnej údržby a opravy zariadení a strojov.

V roku 2017 bolo zmluvne zabezpečené obstaranie osobného motorového vozidla ŠKODA Fabia kombi, v celkovej cene 11424,50 Eur. V priebehu tohto roka bolo z bežných výdavkov na

opravy a údržbu budov a strojov a nákupu strojového a technického vybavenia pre ZSS preinvestované 30210,66 Eur a v roku 2018 celkovo 16594,11 Eur.

Mimo uvedeného v priebehu rokov 2017 a 2018 bola v ZSS po vybudovaní kanalizačného systému v obci s možnosťou napojenia i nášho zariadenia na tento systém v zmysle zákonnej povinnosti, vybudovaná kompletne nová vonkajšia kanalizačná sieť. V roku 2017 boli vybudované 2 vetvy kanalizačnej siete medzi jednotlivými objektmi s napojením na sieť obce v celkovej dĺžke 186,8 bežných metrov a preinvestovaných bolo 31543,13 Eur. V roku 2018 bola dobudovaná tretia vetva napájajúca príahlé objekty v dĺžke 86,80 bežného metra a súčasne ekologicky boli odstránené 3 pôvodné septiky, slúžiace pre potreby prevádzky ZSS dovtedy. V roku 2018 bolo preinvestovaných 21756,72 Eur.

Ďalší rozvoj a napredovanie zariadenia má podporiť i nový projekt transformácie Domova sociálnych služieb a Špecializovaného zariadenia v „LIPKA“ ZSS Lipová v rámci procesu deinštitucionalizácie. Tento proces pokračuje s tým, že bude zrealizovaný postupne po jednotlivých etapách. V súčasnosti prebieha VO na výber projektanta na vybudovanie troch domácností po 6 PSS v Nových Zámkoch (Wolkerova ulica 26) a v obci Lipová (špecializované zariadenie pre zrakovo a sluchovo postihnutých spoluobčanov). Uvedeným budeme postupne riešiť jednak obložnosť v zariadení, ale i kapacitu ZSS, lebo po vybudovaní nových objektov nebude zvyšovaná súčasná kapacita ZSS.

Ubytovacia i hospodárska budova je vybavená prenosným schodolezom, čo aktuálne napomáha odstraňovať bariérovosť objektov. Koncom roku 2018 bola dobudovaná a sfunkčnená i elektrická zdvižná plošina v ubytovacej budove, ktorá zabezpečuje bezbariérový vstup do celého objektu. Uvedenú plošinu sme inštalovali vďaka pomoci ÚPSVaR zo Zlatých Moraviec.

S cieľom postupne a systematicky doriešiť lepšiu a bezpečnejšiu dostupnosť budov, jedno z priatých opatrení sa zameria na túto oblasť.

ÚLOHA č. I.

Zabezpečiť spracovanie projektovej štúdie, zameranej na vybudovanie výtahu a únikového schodiska k ubytovacej budove ZSS.

Termín: do 31.12.2019

Zodpovedný: riaditeľ ZSS
vedúci technicko-
prevádzkového (TP) úseku

K časti Návrh na prijatie opatrení

1. Vo viaclôžkových izbách zabezpečiť súkromie klientom aspoň zástenami alebo paravánmi.
Termín: do 31.12.2019

* Bezprostredne po vykonaní monitoringu boli i do ďalších izieb zabezpečené paravány na každom poschodí ubytovacej budovy.

Úloha č. II.

Zabezpečiť do každej viaclôžkovej izby zástenu alebo paraván podľa dispozície izby.
Termín: do 30.11.2019 Z: vedúci TP úseku

2. Posilniť budovanie finančnej gramotnosti tréningovými programami s poznávaním hodnoty peňazí. Umožniť klientom konať, nakupovať drobnosti samostatne, nie iba s doprovodom.
Termín: do 30.9.2019

* V prvom polroku roku 2019 sme s cieľom posilniť finančnú gramotnosť PSS prerozdelili zloženie jednotlivých sociálno-rehabilitačných a výchovno-záujmových skupín. Ďalej sa posilnilo využívanie tréningových kuchyniek a prípravy jednotlivých pokrmov PSS. Súčasťou tohto procesu je nakupovanie jednotlivých potravinových článkov v miestnej samoobsluhe. Časť PSS má do IP zahrnuté i pravidelné návštevy miestnej pošty. Pri uvedených činnostiach sú PSS vedení k prehlbovaniu si zručností k finančnej gramotnosti.

V mesiaci december 2018 sme požiadali OS v Nových Zámkoch o prehodnotenie prinavrátenia spôsobilosti u PSS žijúceho v našom ZSS. Žiadosť obsahuje možnosť samostatného nakladania s finančnými prostriedkami. Žiadosť je ešte v štádiu posudzovania.

Úloha č. III.

Spracovať tréningový program na budovanie finančnej gramotnosti s poznávaním hodnoty peňazí.

Termín: do 30.09.2019

Z: vedúca výchovno-
poradenského (VP) úseku
Inštruktorky soc. rehabilitácie

Úloha č. IV.

Zapracovať do IP a rizikových plánov na 4. štvrtrok u PSS zaradených do programu prípravy stravy i možnosť nákupu drobností samostatne.

Termín: do 30.9.2019

Z: vedúca VP úseku
Inštruktorky soc. rehabilitácie

Úloha č. V.

Požiadať o prehodnotenie prinavrátenia spôsobilosti na právne úkony u PSS žijúcich v našom ZSS príslušný okresný súd v zmysle odporúčania od klinického psychológa a psychiatra.

Termín: do 30.11.2019

Z: vedúca SZ úseku
opatrovníci PSS z radov
zamestnancov

3. Zvážiť citlivým spôsobom koedukáciu, nakoľko v súčasnosti sa v zariadení nachádza iba jedna klientka.

Termín: do 31.12.2019

*Vzhľadom k súčasným priestorovým a dispozičným možnostiam ubytovacích a ostatných objektov v ZSS s dôrazom na citlosť celej problematiky koedukácie prevažne mužského zariadenia, navrhujeme ju riešiť novou výstavbou alebo rekonštrukciou stávajúcich objektov v areáli ZSS.

Úloha č. VI.

Požiadať o pridelenie FP na spracovanie projektovej dokumentácie na výstavbu, rekonštrukciu objektu pre 6 PSS s dôrazom na riešenie spoločného rodinného typu bývania.
Žiadosť predložiť na OSV ÚNSK.

Termín: do 30.09.2019

Z: vedúci TP úseku

4. Pokračovať v procese pripravenej transformácie. Vyčleniť finančie na opravu a údržbu budovy kaštieľa a príľahlej administratívno-technickej budovy.

Termín: do 31.12.2019

* V prvom polroku 2019, ako som už vyššie uviedol, bola dokončená oprava strech na oboch hlavných objektoch v ZSS. Zároveň sme pripravili podklady k žiadosti na opravu oboch fasád hlavných budov v ZSS.

Úloha č. VII.

Spracovať zdôvodnenie a predložiť žiadosť na opravu fasády ubytovacej a hospodárskej budovy ZSS na OSV ÚNSK.

Termín: do 30.09.2019

Z: vedúci TP úseku

Vyjadrenie k systémovým nedostatkom, ktorým čelia viaceré zariadenia sociálnych služieb:

Ad 1.

Je pravdou, že aj naše zariadenie čelí nedostatku kvalifikovaných zamestnancov a pomerne veľkej fluktuácií na niektorých pracovných pozíciah. Aj napriek skutočnosti, že voľné pracovné pozície inzerujeme dlhodobo na pracovných portáloch, nie vždy sa nám darí pracovnú pozíciu obsadiť, resp. aj keď na voľné miesto zamestnanca prijmeme, nedarí sa nám ho zastabilizovať. Keď prijmeme zamestnanca bez praxe, väčšinou odíde v skúšobnej dobe z dôvodu, že o pracovnej pozícii a svojej práci mal inú predstavu, alebo nie je schopný dlhodobo pracovať v prostredí s našou klientelou.

V priebehu roku 2018 nám k stabilizácii zamestnancov pomohla úprava platov u všetkých zamestnancov ZSS v priemere o 100 Eur na mesiac za posledný štvrtrok 2018, schválená zastupiteľstvom NSK.

Následne nám výrazne pomohlo v roku 2019 navýšenie platov u všetkých zamestnancov, ktoré v našej organizácii nebolo o 10%, ale vďaka prideleným finančným prostriedkom od zriaďovateľa sa pohybovalo od 10 do 23% na zamestnanca.

Ad 2.

Naše zariadenie v tomto roku získalo účelové finančné prostriedky na opravu a náter strešnej krytiny na ubytovacej budove a hospodárskej budove ZSS. Výmenu strešných okien na ubytovacej budove a výmenu podkrovných okien s dobovými mrežami na hospodárskej

budove. Zmluvné náklady činia sumu 57469,52 EUR a odovzdanie prác je plánované na 30.06.2019.

Našej organizácii boli v priebehu roku 2018 pridelené kapitálové výdavky na dobudovanie kanalizácie v objeme 21756,72 Eur a v roku 2017 v objeme 31543,13 Eur. Ďalšie finančné prostriedky na opravy, údržbu a obnovu zariadenia sme vyčislili už v predchádzajúcom texte správy a sú naozaj vysoké. Problém skôr spočíva v neúčelovosti budov a ich veku ako i faktu, že do 90 rokov minulého storočia do predchodcov týchto zariadení bolo investované minimum, čo doposiaľ dobiehame.

Ad 3.

Niekedy sa stane, že PSS sa vráti po hospitalizácii s dekubitmi, nie je to však pravidlom. Žiaľ máme aj takú skúsenosť, že našich PSS, nakoľko sú mentálne postihnutí, odmietajú v nemocnici hospitalizovať a urobiť požadované vyšetrenia pre nespoluprácu pacienta a urobia tak až po niekoľkonásobnej intervencii praktickej lekárky, ktorá vyšetrenie odporučila. S poškodením ošatenia skúsenosť nemáme.

Ad 4.

Súhlasím s tým, že právna úprava režimu podporovaného rozhodovania, ako nástroja právnej ochrany a podpory človeka so zdravotným postihnutím v SR zatiaľ neexistuje. V našom zariadení, nakoľko poskytujeme soc. služby prevažne PSS s mentálnym postihnutím, ktorí sú od detstva inštitucionalizovaní, väčšina ich je pozbavených, resp. obmedzených spôsobilosti na právne úkony, nakoľko aj v spoločnosti ešte stále prevláda názor, že takýto ľudia nie sú spôsobilí o sebe rozhodovať. Platí to však aj u tých PSS, ktorí sú do nášho zariadenia umiestňovaní z rodinného prostredia a pozbaviť ich dali blízki príbuzní (väčšinou rodičia). Tým PSS, ktorí sú nesvojprávni, ale aj svojprávnym, ktorí nie sú schopní samostatne si vybavovať a riešiť svoje záležitosti, poskytujeme o.i. aj „podporované rozhodovanie“. Našim cieľom, aj vzhľadom na to, že niektorí PSS prejavili záujem o prinavrátenie spôsobilosti na PÚ, je požiadať OS o prehodnotenie spôsobilosti jednotlivých PSS, po tom, čo ich na túto skutočnosť pripravíme v rámci programu sociálnej rehabilitácie a na rôznych tréningových a výcvikových kurzoch, zameraných na nácvik komunikácie, sebaobhajovania, finančnej gramotnosti a pod... Aj pri súdnych pojednávaniach vo veci prinavrátenia spôsobilosti sa snažíme argumentovať tým, že PSS je schopný s patričnou mierou podpory, či s asistenciou robiť mnohé rozhodnutia a konať sám za seba. Tiež má však právo ako ostatní ľudia urobiť nesprávne rozhodnutie.

Ad 5.

Áno, aj naše zariadenie má takéto skúsenosti. Aj keď sa nám občas podarí v spolupráci s notárom, ktorý dedičské konanie vedie, aby sme na ňom boli prítomní (samozrejme s predchádzajúcim súhlasom prítomných dedičov), nijako nám to nepomôže vo vymáhaní našich oprávnených nárokov – pohľadávok po neb. PSS (napr. nákladov spojených s pohrebom a pochovaním, prípadných dlhov na faktúrach za lieky, nedoplatkov na úhradách a pod.). Aj keď na pojednávaní dedičia nami uplatnené pohľadávky nenamietajú, uznajú ich, keď príde k tomu, že sa Uznesenie o dedičstve stane právoplatným, nemá kto zdedené dlhy zaplatiť. Naopak aktíva dedičstva – aj značné finančné prostriedky vedené v banke na osobnom účte poručiteľa si dedičia nechajú poukázať na svoj účet, alebo vyberú v niektorej z pobočiek banky a ZSS sa mnohokrát ani nedozvie, účet je už zrušený, a peniaze vyplatené dedičom. Stáva sa,

že sa dozvieme po niekoľkých mesiacoch (po doručení uznesenia o dedičstve do ZSS), že uznesenie o dedičstve nadobudlo právoplatnosť hned' dňom pojednávania o dedičstve a financie sú už dávno vyplatené dedičom a dedičia ich už stihli minúť.

Ad 6.

Zdieľame Váš názor na neustále narastajúci tlak na potrebu jednotného systému evidencie, vykazovania, dostupnosti jednotlivých dielčích údajov, ktoré pravdivo odrážajú rozsah a kvalitu poskytovania služieb jednotlivým PSS. Evidencia, vykazovanie, vyhodnocovanie dielčích cieľov je stále časovo náročnejšia a vyžaduje si stále väčší objem pracovného času. Zariadenia používajúce informačný systém Cygnus ho z tohto hľadiska odporúčajú.

Ad 7.

Súhlasím s Vaším názorom, že takto vygenerovaná suma je nízka, ale odvíja sa od výšky aktuálneho životného minima, ustanoveného platnými právnymi predpismi. V našom zariadení sa PSS v čo najvyššej miere spolupodieľajú na určovaní využitia zostávajúcich finančných prostriedkov – vreckového, ale u dôchodcov s vyšším príjmom aj s využitím úspor (nákup oblečenia, obuvi, elektroniky a pod.).

Ad 8.

Žiaľ je faktom, že v druhej väčšine zariadení sociálnych služieb je zmluva o poskytovaní sociálnych služieb spracovaná predovšetkým v zmysle požiadaviek zákona 448/2008 Z.z. o sociálnych službách v znení neskorších predpisov. V súčasnosti je maximálnou snahou všetkých zainteresovaných pracovníkov vysvetliť jej obsah v bodoch prijímateľom soc. služby (aj príbuzným) čo najprimeranejším spôsobom.

Domáci poriadok ZSS máme spracovaní i zjednodušeným spôsobom i za použitia piktogramov a je mimo iného aj formou nástenky neustále k dispozícii PSS. Do budúcnosti sa vynasnažíme podobným spôsobom postupovať i pri zmluve o poskytovaní sociálnej služby.

Na záver sa chceme opäťovne poďakovať v mene vedenia, zamestnancov a ľuďov našich prijímateľov sociálnych služieb za Vašu korektnosť a trpeznosť pri samotnom monitoringu, ľudskosť, odbornosť a profesionalitu pri odporúčaniach, radách a usmerneniach, ktoré nám pomáhajú a budú pomáhať v spoločnom celi, čo najviac priblížiť život osôb so zdravotným postihnutím životu nás všetkých, ktorí ich podporujeme.

Ďakujem za trpeznosť a zostávam s úctou

Mgr. Ivan Trnka
riaditeľ

„LIPKA“, Zariadenie sociálnych služieb Lipová

Zariadenie sociálnych služieb Lipová
641 02 Lipová
•1•